

Матеріали та методи. Для досягнення мети дослідження було оброблено та проаналізовано виписні епікризи та листи лікарських призначень пацієнтів. По закінченню аналізу ми мали консультативне заключення, що містило в собі такі пункти: наявність поліпрагмазії та її обґрунтованість, оцінка розвитку побічних реакцій, індекс раціональності застосування лікарських засобів та середній індекс раціональності терапії, процент раціональності терапії, рекомендації щодо оптимізації терапії.

Результати. Консультативне заключення показало що середній процент раціональності терапії має високий процент. Середній індекс раціональності також високого рівня. Найчастіші зауваження: призначення лікарських засобів, що не мають показань до застосування згідно з інструкцією до застосування; одночасне призначення односпрямованих препаратів; необґрунтовані призначення препаратів; відсутність проб на переносимість препарату; не вказані дози та режим прийому лікарських засобів у медичній документації; призначення препаратів що можуть негативно вплинути на перебіг супутнього або хронічного захворювання.

Висновки. Після проведення клініко-фармакологічної оцінки лікарських призначень можна сказати, що в усіх проаналізованих призначеннях наявна поліпрагмазія. У 9 із 10 випадків вона була обґрунтована, враховувала всі ризики розвитку негативних ефектів та особливості пацієнта, але принаймні кожне 10 призначення мало у своєму складі необґрунтовану поліпрагмазію, з призначенням лікарських засобів без урахування історії хвороби пацієнта та наявних у нього хронічних та супутніх захворювань, помилки у режиму прийому та дозуванні, помилки у веденні медичної документації. На основі цих висновків були наведені рекомендації щодо оптимізації терапії на індивідуальному прикладі кожного виписного епікризу та листа лікарських призначень.

ЗНАЧЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ ПРИ ВІДПУСКУ З АПТЕКИ ПРЕПАРАТІВ ВІТАМІНУ D В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Павлова Я. М.

Науковий керівник: Сахарова Т.С

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

pavlovayana309@gmail.com

Актуальність. Термін «вітамін D» об'єднує групу біологічно активних речовин, серед яких найбільш відомі ергокальциферол (вітамін D₂), холекальциферол (вітамін D₃) та їх похідні. Вітамін D₂ синтезують рослини і гриби, тому до людського організму він потрапляє лише з їжею. Вітамін D₃ синтезується в організмі людини, забезпечуючи до 75% добової потреби, але за обов'язкової дії на шкіру ультрафіолетових променів. За сучасними уявленнями біологічна роль вітаміну D не обмежується лише кальціємичною дією, адже доведено, що на тлі D-вітамінної недостатності суттєво зростає ризик розвитку онкологічних, інфекційних, серцево-судинних, ендокринних, аутоімунних захворювань та інш. Останнім часом вітамін D привертає велику увагу науковців, світової медичної спільноти як один із засобів фармакокорекції та профілактики коронавірусної хвороби, про що свідчить включення D-вітамінних препаратів до відповідних схем надання лікарської допомоги, як європейських, так і національних. В умовах пандемії страх населення перед захворюванням на COVID-19 та широка доступність спеціалізованої медичної інформації у різних медіа-джерелах створюють умови для масового поширення самолікування. Проблема загострюється відсутністю у переважній більшості споживачів ліків уявлення про небезпечні

наслідки безконтрольного застосування популяризованих груп лікарських препаратів, у тому числі й вітаміну D.

Мета роботи полягає в розробці підходів до оптимізації фармацевтичної опіки при відпуску препаратів вітаміну D та здійсненні інформаційно-просвітницької роботи в умовах аптеки.

Матеріали і методи. Для визначення цільової групи споживачів D-вітамінних препаратів нами був використаний вербально-комунікативний метод, який передбачав анкетування та опитування відвідувачів аптеки ТОВ «МедСервіс» (м. Харків) протягом лютого-березня 2021 р. Загальна кількість респондентів становила 76 осіб. Розроблена нами анкета, крім паспортної частини, включала спеціальні питання, які стосувались мотивації придбання вітаміну, знання респондентів про особливості дії препарату, його побічну дію та умови раціонального застосування, а також можливу взаємодію з іншими лікарськими препаратами (у випадку їх прийому) та їжею. Отримані результати були опрацьовані з використанням методів математичної статистики із застосуванням комп'ютерної програми Statistica 6.0.

Результати та їх обговорення. За результатами анкетування встановлено, що запит на придбання D-вітамінних препаратів виявляють переважно особи молодого та середнього віку (34.6 ± 2.3 роки), тобто працездатна частина населення, що сповідує принцип «ніколи хворіти» та акцентована на збереженні здоров'я. Із загальної кількості опитаних лише 17.1% вітамін D був призначений лікарем, інші 82.9% виявляли бажання купити препарат для самостійного лікування. З останньої категорії респондентів найбільша частка (60.5%) була вмотивована інформацією, отриманою з мережі Internet, 26.3% порадами друзів або знайомих, 13.2% - інше. Серед споживачів, які купують вітамінний препарат за призначенням лікаря, лише 23.0% поінформовані про особливості застосування та можливу взаємодію з іншими ліками чи компонентами їжі. У категорії відвідувачів, що купували вітамін D для самолікування, 15.0% налаштовані орієнтуватися на інформацію з Internet, 19.0% схильні чітко дотримуватись інструкції до медичного застосування, а переважна більшість (66.0%) розраховують отримати вичерпну інформацію у доступній формі від провізора, якому довіряють.

Висновки. На підставі результатів анкетування можна зробити висновок про досить низький рівень поінформованості відвідувачів аптеки щодо доцільності та обґрунтованості застосування вітаміну D для профілактики та лікування легких форм COVID-19 у рамках самолікування. Визначена висока ступінь довіри споживачів ліків до консультативної допомоги, яку надає провізор, створює підґрунтя для подальшого удосконалення та адаптацію фармацевтичної опіки до умов сьогоденної пандемії коронавірусної хвороби.

РОЗРОБКА АЛГОРИТМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ ПРИ МІГРЕНІ

Переходько Д.С.

Науковий керівник: Андрєєва О.О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

perehodkodian@gmail.com

Актуальність. Головний біль — один із найчастіших неврологічних розладів, що входить до числа 20 найбільш інвалідизуючих захворювань у світі. Більшість випадків болю голови є доброякісними, інші — потребують постійного спостереження і лікування, а деякі — несуть загрозу для життя пацієнта. Мігрень є третім за поширеністю захворюванням